

Organisasjonsmodell for veilag.

Tekst: Knut Næsje og Søgnhild Østvold

I utgangspunktet er det ikke velet men veilaget som har ansvaret for vedlikehold av privat vei, hvis ikke annet er avtalt. - Og veilaget er der egentlig allerede, for det er de som bor langs veien og eier den, bruker den eller har bruksrett til den, som automatisk er dette veilaget.

Opprinnelig var det ikke slik. Fra gammelt av, var det velene som tok ansvaret for å holde veiene vedlike. Veiene ble da også kalt for velveier. Dette ble etter hvert kostbart, og ikke alle vel-medlemmer var enige i de disposisjoner som ble tatt, og meldte seg ut av velet. Finansiering av vedlikeholdet ble da et problem.

Endringer i veiloven i 1996 gjorde dette enklere. Formålet med loven er klart formulert i §1: «*Formålet med denne lova er å trygge planlegging, bygging, vedlikehald og drift av offentlege og private vegar, slik at trafikanten og samfunnet til ei kvar tid kan vere tente med.*»

Loven skiller mellom private og offentlige veier, og er like klar her. Alt som ikke er offentlig, er privat. Velveiene faller altså inn under kategorien private veier.

Private veier er omtalt i §53 - 56. I §54 første ledd sier loven klart hvem det er som har ansvar for å holde de private veiene vedlike: «*Når privat veg blir brukt som sams tilkomst for fleire eigedomar, pliktar kvar eigar, brukar eller den som har bruksrett, kvar etter same høvetal som gjeld for den bruk han gjer av vegen, å halde vegen i forsvarlig og brukande stand.*»

§55 innfører begrepet veilag, og definerer det på denne måten «*Dei som har plikter etter §54 første ledd, utgjer eit veglag.*»

Ser vi på den gamle ordningen hvor velene hadde ansvaret for veiene, så utgjorde alle medlemmer av velet som bodde innenfor velets område, et veilag. Loven har bare gjort det enklere for velene å utføre vedlikeholdet. Det er klare regler for kostnadsfordeling i den forstand at alle medlemmer av veilaget er pliktige til å bidra på den måten veilaget bestemmer.

Som følge av Nesodden kommunes utspill i forbindelse med brøyting og eierskap til veily, samt deres manglende kunnskap om gjeldene infrastruktur, oppsto det veldig mye forvirring og frustrasjon. Den gamle strukturen ble revet i stykker, og det ble dannet en del små veilag, samt at det er mange som ikke har klart å finne sin plass.

Det som er sikkert, er at veiloven IKKE pålegger en bestemt organisasjonsform. Det private vegbrukerfellesskapet er ikke underlagt noe tvunget organisasjonsmønster, og veglovens regler om organisering av brukerfellesskapet er i hovedsak deklarasjonsmessig eller fravikelig. Det fremgår av lovteksten at loven får anvendelse der intet annet er avtalt eller annen ordning ikke er etablert.

Nesodden velforbund anbefaler derfor sine medlemmer å fortsette som før, det vil si at veilaget blir organisert som en egen gruppe innunder velet. I de velene hvor veilag i dag er skilt ut, anbefales det å arbeide for en «gjenforening». Denne modellen har blant annet flere fordeler som følgende:

Stordriftseffekt ved at veilaget omfatter flere veier, vil dette resultere i at det vil bli enklere å organisere vedlikeholdet der hvor det trengs.

Veilaget blir gjennom velet medlem i Vellenes Felles Organisasjon (VFO; paraply-organisasjon for alle vel i Norge) med de forsikringsfordeler det innebærer.

Velet kan søke om veisikringsmidler fra Nesodden Velforbund (NVF) for å sikre allmenn og sikker vei for alle beboerne; generelt, og dette vil følgelig være en fordel også for veilaget. Det er kun velene som har anledning til å søke om veisikringsmidler fra Nesodden Velforbund.

Velet blir enda mer sammensveiset da det som regel er velene som arrangerer dugnader. Merk at forsikringene gjelder når en dugnad er initiert av velet.

Vel og veilag får gjennom Nesodden Velforbund større tyngde overfor Nesodden kommune.

Velforbundet kan fronte brøyting- og veilyssaken og sette sakene igjen på agenda men med et sterkere og klarere mandat.

Regnskapet for vel og veilag kan gjøres på en enkel måte gjennom StyreWeb. Nesodden Velforbund bistår ved opplæring av StyreWeb

Merk:

Det er ikke nødvendig å registrere seg i Brønnøysund, men det er nødvendig med et organisasjonsnummer eller personnummer for å få en bankkonto. Det er ikke nødvendig med egen bankkonto for veilaget, men det bør skilles mellom vel og vei i regnskapet. Veilaget bør ha egne vedtekter på samme måte som enhver annen undergruppe. Velet har selvfølgelig egne vedtekter.

Nesodden Velforbund har utarbeidet en mal som dekker det meste som er nødvendig å ha med i vedtektene, og som bidrar til å sikre en mulig enklere drifting og kommunikasjon. Det som må gjøres er bare å tilpasse til de faktiske forhold for hvert enkelt vel. Veilaget bør ha eget styre, men dette kan gjerne bestå av de samme som i velstyret, dersom det er vanskelig å få nok styremedlemmer.

Malen finner dere på våre sider: www.nesoddenvelforbund.no/vei.html. Der finner dere også mye annen nyttig informasjon om veier og veilag. Bl. a. en utdypning av veilovens §53 - 55.